

6 LUNI DE MILA – Romania a mai primit o pasuire de jumătate de an pentru a rezolva problema condițiilor inumane de detenție. Vom încasa o amendă astronomică dacă în 6 luni nu se va da o grație consistentă, care să ducă la eliberarea a minim 10.000 de deținuți. Gradul de aglomerare actual se apropie de 150% și avem peste 27.000 de deținuți. Orice altă măsură precum construirea de închisori nu va evita condamnarea, întrucât CEDO se preocupă doar de încălcarea art. 3 din Convenția EDO (Hotărârea)

Scris de Elena DUMITRACHE

International - Cedo

Romania are un termen de șase luni pentru “punerea în aplicare a măsurilor generale adecvate, concepute pentru a rezolva problema supraaglomerării și a condițiilor precare de detenție, în conformitate cu principiile Convenției Europene a Drepturilor Omului”. În același timp, toate cauzele în care se reclamează încălcarea articolului 3 privind interzicerea torturii din Convenția EDO, care stabilește ca “nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”, vor fi suspendate pentru următoarele șase luni. Aceste concluzii se regăsesc în Decizia pronunțată în data de 25 aprilie 2017 de judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului **în cauza Rezmives și alții contra României.** Decizia CEDO de marți a fost așteptată cu interes în România, în condițiile care există **posibilitatea ca aceasta să fie hotărârea pilot prin care Curtea să declare supraaglomerarea din închisorile românești o problemă sistemică.** Această soluție ar fi venit după hotărârea semi-pilot pronunțată de judecătorii de la Strasbourg în cauza Iacov Stanciu contra României, în care a fost semnalată pentru prima dată gravitatea situației din penitenciare, ca o problemă de interes național.

Romania are un termen de șase luni pentru “punerea în aplicare a măsurilor generale adecvate, concepute pentru a rezolva problema supraaglomerării și a condițiilor precare de detenție, în conformitate cu principiile Convenției Europene a Drepturilor Omului”. În același timp, toate cauzele în care se reclamează încălcarea articolului 3 privind interzicerea torturii din Convenția EDO, care stabilește ca “nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”, vor fi suspendate pentru următoarele șase luni. Aceste concluzii se regăsesc în Decizia pronunțată în data de 25 aprilie 2017 de judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului **în cauza Rezmives și alții contra României.** Decizia CEDO de marți a fost așteptată cu interes în România, în condițiile care există **posibilitatea ca aceasta să fie hotărârea pilot prin care Curtea să declare supraaglomerarea din**

inchisorile romanesti o problema sistematica. Aceasta solutie ar fi venit dupa hotararea semi-pilot pronuntata de judecatorii de la Strasbourg in cauza Iacov Stanciu contra Romaniei, in care a fost semnalata pentru prima data gravitatea situatiei din penitenciare, ca o problema de interes national.

In decizia sa, **CEDO aminteste concluziile raportului intocmit de Comitetul Consiliului Europei pentru Prevenirea Torturii si a tratamentelor inumane sau degradante (CPT)** cand, dupa o vizita in 2014, a constatat ca in Romania existe mai multe centre de detentie in sectiile de politie si inchisori in care se regasesc conditii de supraaglomerare, neingienice, lipsa luminii si a caldurii, paturi ruginite, cladiri darapanate, etc.. Mai grav este ca CPT a constatat ca nu au fost inregistrate progrese semnificative de la ultimele vizite, din 2010 pana in prezent, si a remarcat ca **“supraaglomerarea a ramas o problema semnificativa”, recomandand “autoritatilor romane sa-si dubleze eforturile de a dezvolta o politica penala care se concentreaza asupra masurilor neprivative de libertate”.**

Iata solutia CEDO in cauza Rezmives si altii contra Romaniei din data de 25 aprilie 2017:

"Pentru aceste motive, Curtea, in unanimitate:

1. decide sa conexeze cererile;
2. declara admisibila;
3. Hotaraste ca a avut loc o violare a articolului 3 al Conventiei;
4. **Hotaraste ca statul parat trebuie, in termen de sase luni de la data la care hotararea devine definitiva, in conformitate cu articolul 44 § 2 din Conventie prevad, in cooperare cu Comitetul Ministrii, un calendar precis pentru punerea in aplicare a masurilor generale adecvate, concepute pentru a rezolva problema supraaglomerarii si a conditiilor precare de detentie, in conformitate cu principiile Conventiei astfel cum sunt prevazute in prezenta hotarare;**
5. **decide sa amane inainte de adoptarea masurilor necesare la nivel national, toate cererile similare care inca nu au fost comunicate fata de Romania, fiind inteles ca, in temeiul Conventiei poate oricand, in orice moment, sa declare astfel in oricare dintre aceste cereri inadmisibile;**
6. Sustine
 - a) ca statul parat trebuie sa plateasca, in termen de trei luni de la data ramanerii definitive a hotararii, in conformitate cu articolul 44 § 2 din Conventie, urmatoarele sume care urmeaza sa fie convertite in moneda statului parat:
 - i. 3 000 EUR (trei mii euro), primul reclamant, 5 000 EUR (cinci mii euro), al doilea reclamant, 5 000 EUR (cinci mii euro), al treilea reclamant si 3 000 (trei mii euro), al patrulea reclamant, plus orice taxa care poate fi perceputa taxei pentru prejudiciul moral
 - ii. 1 850 EUR (1,800 cincizeci euro), in al treilea reclamant, plus orice taxa care poate fi perceputa de catre solicitant ca impozit, pentru costuri si cheltuieli;
 - b) ca, de la expirarea acestei perioade pana la data platii, aceste sume vor fi majorate cu o dobanda simpla la o rata egala cu rata minima de imprumut a Bancii Centrale Europene pe parcursul perioadei, plus trei puncte procentuale;
7. Respinge cererea de satisfactie echitabila pentru surplusurile.

Redactata in limba franceza, si comunicata in scris la 25 aprilie 2017, in conformitate cu articolul 77 §§ 2 si 3 din

In concret, in cauza Rezmives si altii contra Romaniei au fost conexate patru cauze ale unor fosti detinuti, fiecare dintre acestia acuzand incalcarea articolului 3 privind interzicerea torturii din Conventia EDO.

Primul reclamant a denuntat conditiile de detentie din penitenciarele Gherla, Aiud si Oradea, aratand ca la Aiud a stat intr-o celula de 20 de metri patrati, cu alti noua detinuti, la Oradea avea o fereastră de 80x80 cm, apasate la o inaltime de 1,5 metri pe un perete de 5 metri, spatiul pentru plimbari era de 80-90 metri patrati, in care se aflau circa 40 de detinuti.

Cel de-al doilea detinut a reclamat conditiile de detentie din penitenciarul Craiova, unde 21 de detinuti aveau doua grupuri sanitare, iar alti 39 de detinuti doar trei grupuri sanitare. Aceasta situatie i-a permis sa beneficieze de dus de doua ori pe saptamana, reclamand ca dupa doi ani de detentie in aceste conditii a dezvoltat prostatita cronica si a pierdut mai multi dinti. In inchisoarea din Targu-Jiu, a mai aratat reclamantul, a fost fortat sa imparta patul cu un alt detinut, existand 27 de paturi pentru 33 de detinuti. Totodata, reclamantul a mai aratat ca a impartit o celula cu 38 de detinuti fumatori, echipata cu trei chiuvete si doua grupuri sanitare.

Al treilea reclamant s-a plans la CEDO de conditiile de detentie din penitenciarele Rahova, Tulcea si Vaslui, unde a stat in camere cu mucegai pe pereti, pe saltele uzate in exces si unde se aflau si sobolani, a primit o alimentatie de proasta calitate si a fost fortat sa imparta celula cu detinuti care au luat droguri, aveau boli transmisibile, precum hepatita sau tuberculoza. Reclamantul a aratat ca din cauza conditiilor de detentie a dezvoltat prostatita si sufera de hemoroizi.

La randul sau, cel de-al patrulea detinut a denuntat conditiile de detentie de la inchisoarea Gherla, dar si de la centrul de detentie al politiei locale din Baia Mare. Mai exact, acesta s-a plans ca a fost privat de toaleta, apa curenta, lumina naturala si ventilatie suficienta, pentru ca in schimb sa fie obligat sa stea intr-o celula cu 27 de detinuti, in prezenta sobolanilor, cu o baie si doua toaleta.

Prezentam in continuare pasaje relevante din Hotararea CEDO pronuntata in data de 25 aprilie 2017:

*“Curtea noteaza ca incarcarea nu reprezinta pentru un detinut pierderea drepturilor garantate de Conventie. Dimpotriva, in unele cazuri, detinutul ar putea avea nevoie de o protectie suplimentara din cauza vulnerabilitatii locatiei sale, dat fiind ca este in intregime responsabilitatea statului. Curtea reaminteste, in acest context, ca **articolul 3 impune autoritatilor o obligatie pozitiva de a se asigura ca o persoana este detinuta in conditii care sunt compatibile cu respectarea demnitatii umane**, normele de aplicare masura nu-l supuna suferintei sau greutati de o intensitate care sa depaseasca nivelul inevitabil de suferinta inerent in detentie si ca, avand in vedere cerintele practice ale detentiei, sanatare si fiind asigurate in mod adecvat (Norbert Sikorski v. Polonia, nr 17599/05, §§ 130-131, 22 octombrie 2009). (...)*

*Curtea aminteste mai intai ca reclamantii au stat in mare parte din timpul detentiei in inchisori suprapopulate precum Gherla, Aiud si Oradea (primul reclamant), Craiova, Targu-Jiu si Pelendava (al doilea reclamant) Rahova, Tulcea Iasi si Vaslui (al treilea reclamant) si Gherla (al patrulea reclamant). Acest lucru este confirmat de informatiile furnizate de catre Guvern. Curtea constata ca spatiul personal alocat reclamantilor a fost in cea mai mare parte a detentiei acestora sub 3 mp, ceea ce a determinat Curtea sa concluzioneze, in conformitate cu jurisprudenta sa, ca **exista in acest caz, o puternica prezumtie de incalcare a articolului 3**. In ceea ce priveste cererile de transfer intre diferitele celule ale inchisorii Gherla facute de primul reclamant, Curtea a constatat ca acestea nu scutesc obligatia autoritatilor de a se asigura ca orice persoana este detinuta in conditii compatibile cu respectarea demnitatii umane si nu este expus la situatii de supraaglomerare.*

Prin urmare, Curtea trebuie sa verifice daca exista factori unici sa rastoarne aceasta prezumtie. In acest sens, se constata ca lipsa acuta de spatiu, inclusiv reclamantii au suferit luni de viata, pare sa fi fost agravata de un alt tratament invocat de reclamanti. **Curtea a considerat, in special, lipsa luminii naturale, mers pe jos de zi cu zi foarte scurt, toalete insalubre si, uneori, fara partitie, precum si lipsa de activitati socio-culturale (primul reclamant), al salubritatii inadecvate si un acces limitat la apa calda (pentru al doilea reclamant), lipsa ventilatiei in celule, prezenta mucegaiului in unele celule, prezenta insectelor si sobolanilor, saltea darapanata, calitatea proasta a produselor alimentare, prezenta plosnitelor (al treilea reclamant), calitatea proasta a produselor alimentare, sanitare inadecvate si igiena precara (pentru al patrulea reclamant).** (...)

Curtea noteaza ca Guvernul a contestat aspecte privind conditiile materiale de detentie denuntat de petitionari, acesta invocaand buletinele primite de la directia ANP. In acest sens, reamintind ca, in cazuri similare, Curtea a aplicat principiul probatio incumbit affirmanti atunci cand Guvernul a fost singurul care a avut acces la informatii care ar putea confirma sau infirma afirmatiile reclamantilor, este clar din descrierea conditiilor materiale ca sunt indeplinite cerintele articolului 3 si este sustinuta de dovezi suficiente (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Artimenco v. Romania*, nr 12535/04, § 35, 30 iunie 2009, si *Branduse v. Romania*, nr 6586/03, § 48, 07 aprilie 2009). In ceea ce priveste documentele furnizate de Guvern cu privire la conditiile materiale de detentie suferite de al treilea reclamant in inchisorile din Tulcea, Iasi si Vaslui (punctele 19-21 de mai sus), Curtea noteaza ca, in ciuda eforturilor autoritatilor nationale pentru a imbunatati conditiile de detentie in cazul celui de-al treilea reclamant, acestea nu sunt in masura sa contrazica afirmatiile persoanei in cauza cu privire la lipsa de ventilatie in celulele, prezenta de mucegai in unele dintre ele, prezenta insectelor si a sobolanilor si a saltelei darapanata (a se vedea paragraful 17 de mai sus). Se pare chiar din aceste documente ca cel de-al treilea reclamant a trebuit sa suporte conditii neigienice in inchisoare din Iasi si Vaslui. Prin urmare, Guvernul nu a furnizat niciun document sau explicatii relevante pentru Curte prin care sa respinga pretentiile persoanei in cauza ca nedemonstrata (a se vedea, *mutatis mutandis* *Ogica v. Romania*, nr 24708/03, § 43, 27 mai 2010). Acelasi lucru este valabil si pentru plangerile formulate de cel de-al patrulea reclamant in ceea ce priveste conditiile materiale de detentie in depunerea politiei Baia Mare. Guvernul nu contesta lipsa de toalete si fara ventilatie si nu neaga nici celelalte aspecte denuntate (lipsa de apa curenta, iluminare naturala, prezenta sobolanilor) (punctul 25 de mai sus).”

[*Cititi aici integral Hotararea CEDO](#)